

הילכתא

לדעת לחיות כהלכה

דבר העורך

אכשר דרא!

ירידת הדורות: מבואר בהרבה מקומות בחז"ל שהדורות מתקטנים והולכים. כלשון הגמ' (שבת דף קיב:) אם ראשונים בני מלאכים אנו בני אנשים, ואם ראשונים בני אנשים אנו כחמורים, ולא כחמורו של רבי חנינא בן דוסא ושל רבי פנחס בן אייר אלא כשאר חמורים. **ובגמ'** (עירובין גג.) לבן של ראשונים כפתחו של אולם, ושל אחרונים כפתחו של היכל, ואנו כמלוא נקב מחט סידקית. **ובגמ'** (יומא דף ט:) טובה צפורן של ראשונים מכריסן של אחרונים... בירה תוכיה, שחזרה לראשונים ולא חזרה לאחורונים.

הידור מצוה: והמתבונן יראה, שכל מה שהוזכר בחז"ל ירידת הדורות מדבר רק לגבי מעלת האנשים, אבל לגבי החפצא של המצוות, הקב"ה השפיע בדורות האחרונים שפע גשמי עצום, שנותן לנו כלים לקיים אינספור חומרות והידורי מצוה, ואכשר דרא' שאנו זוכים לקיים את כל השיטות שרק שייך 'למהדרין מן המהדרין', גם מה שלא זכו בדורות הקודמים.

למשל, בחור בר מצוה, זוכה כיום לתפילין מהדורות ביותר, פי כמה מהתפילין שהיו מצויים בדורות שעברו, ארבעת המינים אפילו הפשוטים שמצוי לכל אדם בעשרות שקלים, מהודר פי כמה מארבעת המינים שהיו מצויים באירופה לפני מאה שנה, וכן בהכשרת הבית לפסח, מצות חבורה, מקואות, כתיבת סת"ם, מגיה מומחה, הגהת מחשב, עירובין עירוניים ושכונתיים.

וועדי הכשרות משגיחים על ייצור ושיווק המזון במערך ענק חובק זרועות עולם, כל שאלה של איסור וספק ספיקא של טריפה וסירכא נפסלת לשיווק מהדרין, פיקוח חשד השדות בשמיטה, מוסדות התורה וקופות הצדקה מתרימות במגובות ומייצגים מיליוני שקלים לתורה צדקה וחסד.

והתבטא על כך הגר"ש הלוי ואזנר זצ"ל, שההיקפים של מצות הצדקה בדורינו לא היו הרבה דורות, ולגבי מצות תפילין כתב על "בתים שיינפלד" (הטבלה המרובעת עמוד 18), במציאות עבודת הקודש שלהם, הוא בגודל השלימות, אשר לא זכינו לזה עד היום, והתפילין ראויים ומהודרים בהיחוד הכי אפשר.

יתן ד' שנזכה גם לאכשר דרא' בבנין בית המקדש, ונחזור למעלת הדורות הראשונים, כלשון הפסוק (ישעיהו פרק יא) מְלֶאכֶה הָאָזְךָ דָּעָה אֶת ה' פְּנִימִים לִפְנֵי מִקְדָּשִׁים, במהרה בימינו אמן.

בברכת התורה
עקיבא יוסף לוי

נושא הגיליון

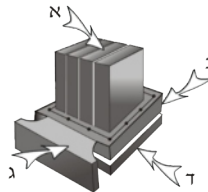
'תפילין ללא קפלים'

וְהָיוּ לְטִטְפֹת בֵּין עֵינַיִךְ

בתים מאכשרים: בגיליונות שלפנינו, נברר כמה פרטי דינים בהלכות תפילין של יד ושל ראש. בגיליון הנוכחי, נתמקד בייצור תפילין של ראש, כידוע מלאכת עשיית הבתים הינה מלאכת אומנות עם הרבה פרטי דינים, בתפילין של יד צריך רק בית אחד מרובע, המלאכה יותר קלה, אבל בתפילין של ראש, שצריכים לעשות ארבעה בתים קטנים צמודים זה לזה, וכולם כאחד יעלו לריבוע מדויק, המלאכה מורכבת ביותר, להחליק את התיטורא, שלא ישאר שום חלל ופגימה בשיעור חתירת הצפורן, בפרט אם רוצה לעשות הכל מעור בהמה גסה 'מקשה אחת'.

במרוצת השנים, התפתחו אצל העוסקים במלאכת הקודש הבתים מאכשרים, שיטות שונות ומגוונות איך לבצע את ייצור התפילין של ראש בהידור רב, לא נוכל למנות ולספר את כל המעלות והחסרונות שיש בכל שיטה, בפרט שמדובר ב'סודות מקצוע' שאינם גלויים לכל, ומטעמים מובנים האומן הבקי אינו מגלה אותם אלא לצנועים, ורק נטעם מיערת הדבש על קצה המזלג תמצית השיטות וטעמיהם, והבוחר יבחר, ותן לחכם ויחכם עוד.

בקונטרס ווי **העמודים וחשווקיהם** (תפילין פרק ו עמוד לד ואילך), ביאר בליווי תמונות מרתקות את שלושת סוגי הבתים של ראש שמייצרים כיום, ודרכי בדיקת כשרות הבתים לוודא שאין חורים בעור, על ידי פנס אור חזק, או על ידי מים.

1. תפילין של ראש

עור אחד: נחלקו הראשונים האם צריך שכל בית התפילין

בתמנה: ארבעת חלקי הבית בתפילין של ראש

- קציצת הבית, הייבוע העליון שמחולק לארבעה בתים קטנים, ובהם ארבע פרשיות, קדש, והיה כי יביאן, שמע, והיה אם שמוע.
- 'תיטורא עליונה', כמין מסגרת מרובעת סביב שולי הבית, המיועד לתפירת הבית.
- 'מעברתא', כעין לולאה מאחורי הבית, בה עוברת רצועת התפילין.
- 'תיטורא תחתונה', טבלה לסגירת תחתית הבית, בתפירת גידים לתיטורא העליונה.

לרפואה שלימה בתושח"י

הרה"ג ר' אליהו בן רבקה בייפוס שליט"א
ראש 'משמרת השבת'
שחלה בנגיף הקורונה

יעשה מעור אחד דוקא, או שמתר לחבר כמה תחיתות עור והבית נעשה כממה חלקים. לדעת רש"י (מנחות דף לה, ה) והרמב"ם (פרק ג מהלכות תפילין הלכה א, ובכסף משנה שם) הבתים והתיתורא הכל עור אחד. מאידך דעת תוס' (ד"ה תיתורא) והאגונים ה"י והראש מורדכי וטור, שאין צריך עור אחד. ומותר לעשות את הבית מעור אחד והתיתורא והמעברתא מעור אחר.

הביאור הלכה (סימן לב סעיף מד ד"ה שישים) מכריע שמצד הדין אין חיוב לעשות עור אחד, וכך מנהג העולם, אלא שמכל מקום טוב להידר לצאת גם דעת הגאונים בציריך עור אחד. ותמה על הגר"א שמשמע מדבריו, שיש חיוב מצד הדין לעשות עור אחד.

דבק: נפסק בשו"ע (סימן לב סעיף לח) "יעשה ד' בתים מעור אחד לשל ראש, ובית אחד לשל יד", ובמשנ"ב (שם ס"ק קעב) כביא את מחלוקת האחרונים האם כשר תפילין העשויות מחתיכות עור התפורות יחד או דבוקות בדבק, ומנהג הנפוץ ומסתמך עור עשוי מחתיכות נפרדות שדבוקות ומפורות, ומסתמך שכלתחילה ראוי ונכון לעשות את הבית מעור אחד ממש, כי יש מחמירין שלא מועיל בחתיכות תפורות יחד או דבוקות בדבק.

עור אחד: יש לדון מה כוונת הש"ע 'עור אחד', האם הכוונה עור הבית עם התיתורא והמעברתא, או שכוונתו לכל דבר שנותן בתפילין כולו צריך להיות מעור אחד, שלא יכניס תחיתות עור נוספות בחורים שבתיתורא, ולא יוסיף ארובות. ואם כן בשיטת 'עור אחד ללא קפלים' עולה הידור נפלא, שכולו עור אחד ממש ללא שום תוספת מעור אחד, ואף שמצד הדין אין חיוב לעשות את התפילין מעור של כמה 'עור אחד', אבל מקום עדיין יהיה בזה הידור מצוה, כאשר כולו עור אחד בלי צירוף כמה חתיכות של עור.

לפני עשרות שנים חידש הגר"ה שריה דבליצקי זצ"ל שיש להדר לעשות את כל החתיכות שמרכיבות את הבית של ראש ממקשה אחת, אולם כאשר שאל את החזו"א, לא הסכים עמו. וכאשר נשאל על כך הגרי"א אלישיב זצ"ל, התבטא 'דין מקשה אחת נאמר רב בגמורה'. וכן מוט בשם הגר"ה ניסים קרליץ זצ"ל והגר"ש הלוי ואזנר זצ"ל שאין חיוב לעשות 'מקשה אחת' את כל החתיכות שמרכיבות את הבית של ראש, ומותר להוסיף ארובות, וחתיכות למילוי החורים. וביתר שרי לדעת המקובלים יש להוסיף ז' ארובות בין התיתורא העליונה לתיתורא התחתונה.

2. תפילין גסות

דברי הימים: לפי מה שידוע, מאז מתן תורה, בכל הדורות ייצרו בתי התפילין מעור בהמה דקה ולא מעור בהמה גסה, כי לא הייתה אפשרות טכנית לעשות ריבוע, בבתים של עור בהמה גסה. וכיון שהעור בהמה דקה רך מאוד התפילין היו מתקלקלות מהר, כלשון הגמ' (בבא מציעא כ"ט): תפילין בי בר חבנו משכח שכיחי, ספרים לא שכיחי. שהתפילין היו יותר מצויות מהספרים. במהלך הדורות היו שהוסיפו חתיכות עור קשה בתוך הבית, כדי שייחידו זמן רב ולא יתקלקל הריבוע, וכן הוסיפו חתיכות בתחתית הבית בכמה אופנים.

לפני 170-180 שנה, חידש חר"ש הראשונה הרב יעקב כהנא מראווע זצ"ל, מפני תפילין ליצור מעור בהמה גסה (ההצעה של הרע"ט שור מהצוואר והלחיים), בעיקר בגלל המצוי של הפרע"ט שדוקק ומשווה את דופני הבית, הדלה ישראל שמתו על ההמצאה כמוצא שלל רב, שפתר גרובי בעיות שהיו בתפילין שנעשו מעור בהמה דקה, וכפי ששיבח אותו הגר"ה יוסף שאול נתנזון זצ"ל בעל השואל ומשיב' (המסכתא לספר קטת הסופר). ייצור התפילין מהמודרות בעיר טיסמעניץ הכה גסות הרבה קנו תפילין אלו. בשווא האימנה כאשר עלה הצורך הכרות מישו' על יהדות אירופה המפוארת, לא נשאר שריד ופליט שיוכל לייצר את התפילין בשיטה זו.

לפני כ-130 שנה, חידש הרב נתנאל סופר (תפילינסקי) זצ"ל בירושלים שיטת ייצור בתים מעור בהמה גסה, זכה רבי נתנאל שבעבור שנים חיידושו נהפך לנחלת כלל ישראל, עד שכיום

כמעט שלא מייצרים כלל תפילין דקות, שמפני רכותו מתקלקל מהר מאוד הריבוע של הבית. אופן ייצור הגסות, לוקחים עור בהמה גסה גדולה ורחבה, מרככים אותו בחומרמים שונים, מצמידים עליו כמין כוסות, ובלוט ל' בליטות במרחק כ-9 ס"מ אחד מהשני. מעליהם לפרע"ט קרוב הבתים הם לזה ולעצב אותם כמתכונתם. מקפלים את התיתורא בקפלים זה על זה, מצמידים ומדביקים אותם היטב שלא יפרדו, ומשלימים לריבוע מהודר ויפה. ומעברתא יוצאת רק מול שני הבתים האמצעיים ולא מכל ד' בתים.

3. בתים ללא קפלים

בתים שיינפולד: בשנת תשנ"ה חידש הגר"ר ישראל אשר שיינפולד שליט"א, אופן ייצור בתי תפילין של ראש ללא קפלים כלל, כולו מקשה אחת בשלמות ההידור, וביאר שיטתו באריכות בקונטרס הנזכר **המרבועת** (30 עמודים) בליווי תמונות והמחשות מרתקות. וטלה להסכמות מאת הגר"ה שמואל הלוי ואזנר זצ"ל, הגר"ה ניסים קרליץ זצ"ל, הגר"ה אפרים פישל הערשקאוויטש שליט"א, הגר"ה יחזקאל ראטה שליט"א, הגר"ה מרדכי פרידלאנדר שליט"א, תפילין אלו משויקים תחת המותג 'בתים שיינפולד'. כך גם משווק בתים בייצור דומה, תחת המותגים הבאים 'בתים שכטר' - עטרת תפילין, בכשרות הגר"ה מרדכי גרוס שליט"א. 'בתים סטארק'. 'עטרת הקודש' חבורת 'כתר תפילין' בכשרות בדי'ץ העדה החרדית.

ניתן להאזין למידע מרתק על ההידורים בתפילין אלו בטלפון מסמספרו 02-3724523 שלושה 2. ומעיד שם שהגר"ש הלוי ואזנר זצ"ל והגר"ח קנייבסקי שליט"א המליצו על תפילין אלו, וכן הגר"ה ניסים קרליץ זצ"ל המליץ לקנות תפילין אלו, ובנו אי"ש קרליץ שליט"א רכש אותם על פי המלצתו.

תמצית ההידורים שינשם ב'בתים שיינפולד', עשויים כולו מקשה ממש בלי שום קיפול, התיתורא תחתונה סוגרת פי כל הבתים ממש כולל הפסק קפלים ביניהם, אין בתיתורא שום חיתוך וקרע, ולא צריך חיבורי דבק להנמיחו, המעברתא נמשכת ויוצאת משולי כל הדי' בתים ולא רק משני בתים אמצעיים, כולו כלילת יופי בלי חיבורי דבק וטלאי. וחוסכים הרבה קולות ודחוקים שעשויים בתפילין עם הקפלים מחוסר בריחה. וכמו שהדקות היו כשרות מצד הדין, וכלל ישראל הידר לעבור לגסות שמהודר יותר, כך התפילין עם קפלים כשרים מצד הדין, והתפילין ללא קפלים מהודרים יותר.

באופן הייצור הגריל עם הקפלים שהיה מקובל בדורות האחרונים, על פי רוב נוצרים חללים בין הקפלים וממלאים אותם בחתיכות עור, ומדביקים את החתיכות, ומדביקים את הקפלים זה לזה, ויש בהן כמה שאלות בכשרותם, ואם נניח שהדיוק מועיל וננקוט כשיטת הפוסקים ש'דבק הוא חיבור', מדוע טורחים לעשות תיתורא ומעברתא מעור אחד, הרי יכול לעשות כמה עורות ולדבקם.

כיוון שהבתים רחוקים בעצם, ומקרבם אותם על ידי קיפולי תחתית העור, כמעט ולא מצליחים להנמיך את הבתים צמודים זה לזה לאורך ימים ושנים, וכל דבק בין הבתים, והלי כתב המשנ"ב (סימן לב ס"ק קעב), בשם החיי אדם צריך שיהיה ד' בתים פרודות זה מזה בלי דבק ביניהם, ולא כמו הסופרים שמדביקים הבתים בדבק, אפק למעלה עושים סימנים כמו חריץ בעלמא, ויתכן שפסול אפילו בדיעבד, שאם 'דבק חיבור' הכל בית אחד, בתוכנו ד' מחיצות ופסול, ואם אין 'דבק חיבור' הדין עם התפילין עצמם עשויים משני עורות ופסולים. וטוב שגם הגאונים מעור אחד יפרידם שמא דבק חיבור וכן היה נוהג הגר"א, עכ"ד.

ועוד שהרי השל"ה (חולין פרק ג' מצוה לו) כותב, שיש למחות באלו העושים הפרשיות גדולות במאוד באופן שהפרשיות אינן מנתחים כולם בבתים, רק מקצת הפרשיות הם שון התיתורא שעושים התיתורא גבוה מאד, רק יזהרו שהפרשיות יהיו כולם תוך הבית. עכ"ל.

הרי לנו מדברי השל"ה, שאין להוסיף חלקים נוספים על

מכונות, בהשקעה מיוחדת ושימת לב למראה ומבנה כל בית ובית, הרבה מהפקפוקים שנאמרו לא קיים בהם.

דבב: מה שמדביקים את הקפלים כדי שלא יפרדו, הדבק הוא חיבור לענין זה, ורק בין הבתים אסור להכניס דבק, מצד הלכה למשה מסיני שיהיו ארבע בתים נפרדים. וכיון שהבית יכול לעמוד גם בלי דבק על ידי התפירות, והדבק מועיל שיחזיק לאורך ימים ושנים ולא ייווצר סדקים וכדומה, אין בזה חסרון. וביתר דבר, מבורר **בביאור הלכה** (סימן לב סעיף לח ד"ה יעשה), שאם העור מחובר, ונתון דבק להשלימו אין בזה חסרון.

ריבוע: מה שטענו שאינו 'מרובע' כאשר התיאור עשוי מקפלים ושכבות, ויש בו חשש 'הפסק' בין שני התיאורות, פשוט והדבר הבתים, כיון שכל הקפלים מכובצים ודוחסים היטב מכל הצדדים ב'פרעס' (מכשש לחץ) בצורה של בית עם תיתורא מרובע ומהודר, ונדבקים ונצמדים היטב זה לזה ולא מתפרדים כלל דינו ממש כמו עור אחד מרובע, ולא נחשב שיש 'הפסק' בין התיאורות שכולו עור אחד.

חזק ויציב: הנסיון מוכיח, שתפילין מעור עם קפלים הבתים צמודים זה לזה באופן חזק ויציב, שהקיפול מצמיד את הבתים זה לזה כמו 'קפיץ' ואינו מחליף את צורתו כיון שעשוי שכבות עם כיוונים שונים, לעומת התפילין ללא קפלים שהבתים עלולים להיפרד זה מזה כיון שכולו עור אחד ועלול להיפתח מעט על ידי הזיעה וכדומה, וצריכים להצמיד אותם שוב ב'פרעס' כי הרי לא מכניסים דבק בין הבתים.

מאותה סיבה, בתפילין עם קפלים, לא צריך להוסיף דבק אחר תפירת התיאורא, ולא בין הבתים. שכן שכבות העור המכובצים יחד מחזיקים את הבית כדבעי מכל הצדדים, ומרוויחים את שיטת ה'חזון' שגם אחרי התפירה אין להכניס דבק בין התיאורות, ואכן בתמים עבודת יד המהודרים עם הקפלים, לא מכניסים כלל דבק בין הבתים. אבל בתפילין ללא קפלים, יש יצרנים שמוסיפים דבק בכמה מקומות, כמו בין הבתים, ואחר תפירת התיאורא.

דברי השל"ה: ומה שהוכיחו מדברי השל"ה, שאין להוסיף חתיכות עור, השל"ה מתייחס רק למקום הנחת הפרשיות, וכיום אינו שייך כי עושים פרשיות קטנות, ולא אסר לסתום על ידי חתיכות עור, והדיון של עור אחד נאמר על גוף המעברתא והתיאורא עם הבתים, ואינו מגרע מה שמוסיף חתיכות קטנות. וגם אם נניח שדבק אינו חיבור, היינו רק בחיבור התיאורא עם הבתים, אבל בהשלמת החורים אין חסרון זה. ועוד שיש בתים מיוחדים ומהודרים עבודת יד, שלא מוסיפים בהם חתיכות עור לסתימת החללים.

התיאורא, ובשיטת הקפלים, ממלאים את החורים בחתיכות נפרדות. ואף שדברי השל"ה לא הובאו להלכה במשנ"ב, מכל מקום הרוצה לקיים את דברי השל"ה, אם יכניס את הפרשיות מול התיאורא מנציח שהפרשיות אינם בתוך הבית כדיון שלכלפי אותם חלקים הרי הוא כרואה את האויר, ואם ידחוק את הפרשיות למעלה לפנים הבית, הרי הוא בכלל 'תולה תפיליו', שהדיון של הפרשיות להיות מונחים על צפת הבית, כעין ספר תורה שבהיכל שדינו להיות מונח ולא לתלות.

4. בתים עם קפלים

מנהג ישראל תורה: לדעת הג"ר **מנחם יהודה גרוס שליט"א** ראש 'ועד לשכת הקודש' בשיחה עם רבני 'הילכתא', הוא מסביר שהתפילין עם הקיפולים כפי שנוהגים רוב מנין ובנין של כלל ישראל גם בימינו אנו, כשרים ומהודרים ללא כל פקפוק, ועיקר הדברים להלן, נכתבו אחר סיור שנערך (בשנת תשנ"א) אצל אחד מגדולי היצרנים של תפילין עם תיתורא שטוחה ללא קפלים, תחת ליוויי האישי, והסבריו המפורטים, וכן על סמך דברים שנכתבו על ידי היצרנים בעצמם בפרוספקט הסברה, [במסגרת זו, לא נוכל להיכנס לשאלה בחושן משפט שיש בדבר מצד דיני ממונות]. וציינ לקונטרס **בירורים למעשה בענייני תפילין** מאת הג"ר **בועז העברי שליט"א**, שביאר טוב טעם ודעת, ביאור שיטת הסוברים להקדיף תפילין ללא קפלים, וביאור שיטת הסוברים להקדיף את התפילין עם קפלים.

והורה **הגר"ש אלישיב זצ"ל** שלא צריך להחמיר לעשות בתים עם תיתורא שטוחה 'עור אחד ללא קפלים', וכאשר הראו לו אותם, בטענה שיש בזה נוי כאשר כולו הדור ונאה, הגיב בביטול, איזה נוי יש כאן, אחר שהבית צבוע בשחור ולא ניכר כלל מה יש מתחתיו, ואינו דומה לדיון נוי שנאמר בפרשיות התפילין אף שאינם נראות, כיון שעומדות בפני עצמם בתוך הבית.

בשיחה של רבני הילכתא עם נכד **הגר"נ קרליץ זצ"ל** סיפר, כאשר הראו לסאב את התפילין החדשות ללא קפלים, הגיב שיש בהם הידור, אבל לא החליף את התפילין שלו, ולא הורה לאחרים לקנות דוקא תפילין אלו, כי אין כל חסרון בבתים עם הקפלים.

לכתחילה: בדורות האחרונים עד שחידשו את השיטה של תפילין עם קפלים, מנהג כל ישראל היה להניח תפילין עם קפלים, וגם כיום רוב ישראל כן נוהגים, ובתלי אפשרי להוציא לעז על כלל ישראל שלא קיימו מצות תפילין כדיון. קיים בשוק רמות שונות של הידורים בתפילין, התפילין שמיוצרים בצורה מסחרית מאות זוגות תפילין בחודש, בהם יש הרבה שאלות, ואילו אותם התפילין שנעשים בעבודת יד בסיוע חלקי של

סיכום הגיליון:

דינים העולים

- א. **מקשה:** נחלקו הראשונים האם צריך עור אחד בבתי התפילין או שאפשר לצרף כמה חתיכות. מצד הדין מותר לעשות כמה חתיכות וכך מנהג העולם, ומכל מקום טוב לצאת שיטת הסוברים לעשות עור אחד. ויש מחמירים שמוצד הדין צריך לעשות עור אחד.
- ב. **בהמה דקה וגסה:** מיימות עולם היו עושים את התפילין מעור בהמה דקה, לפני 170- שנה, חידש לראשונה הרב יעקב כהנא מאווע זצ"ל תפילין מעור בהמה גסה, בשואה ושכחה שיטתו, לפני כ-130 שנה חידש הרב נתנאל סופר (תפילינסקי) זצ"ל ב'ירושלים' שיטת ייצור בתים מעור בהמה גסה וברבות השנים כלל ישראל עברו לתפילין מעור בהמה גסה, וכמעט שלא מייצרים בתים מעור בהמה דקה.
- ג. **קפלים בתפילין:** בשנת תש"ג חידש הג"ר ישראל אשר שיינפלד שליט"א, אפשרות לייצר בית של ראש ללא קפלים, ומשווק תחת המותג 'תפילין שיינפלד', ומותגים נוספים, והרבה מדקדקים נוהגים להניח תפילין אלו. מכל מקום רוב הבתים מאכערי'ס מייצרים תפילין עם קפלים, וכך מנהג רוב ישראל להניח תפילין שעשוי מקפלים. הראיות לכאן ולכאן התבארו באריכות בתוך הגיליון.

עם קפלים

בלי קפלים

מקשה על קפלים והחיים מ"ד ב"ד

התחברות על תפילין מקשה אחרת על חז"ל ד"ל קפלים ודבק

משיב כהלכה

ההגרלה השבוע על 100 שקל במזומן

שאלה: אם מתקלף שחרות הבתים והרצועות, מתי צריך לתקן?

במשך הזמן עלול להתקלף קצת שחרות קצוות הבתים והרצועות בעקבות השימוש התמידי והזיעה, והשאלה מה צריך לבדוק בכדי לוודא את כשרותם, והאם שייך להתיר מדין 'רובו ככולו'. ומה שייך כאשר מתקלף השכבה השחורה העליונה עם הברק, ונשאר רק 'מראה שחור'.
מקורות: **רמב"ם** (הלכות תפילין פרק ג הלכה יד), **טור** (סימן לב), **שו"ע** (סימן לג סעיף ג).

במדור זה מופיע שאלה שבועית בנושא הגיליון הבא, כל מי ששולח תשובה מובחרת על השאלה נכנס להגרלה! ההגרלה על דעת רבני המפעל. התשובות הנכונות ישולבו במידת האפשר בגיליון הקרוב. ניתן גם לענות בעילום שם, בלי להיכנס להגרלה.

נא להעביר את התשובות עד יום ראשון הקרוב בערב (תשובה שתגיע אחרי יום ראשון תכנס להגרלה הבאה). בצירוף פרטי המשיב (שם, טלפון, מקום לימוד), באחת מהאפשרויות הבאות:

1. בקו 'הילכתא' טלפון 02-5377085 שולח 4
2. בעמדות 'נדרים פלוס' ו'קהילות', קופת 'הילכתא' גיליון 'עומק הפשט'
3. בחדר 'קול הלשון', ישיבת מיר ירושלים, תיבת 'הילכתא'
4. בכפס מספר 6507823-1532
5. במייל 5047867@gmail.com

הזוכה בהגרלת גיליון 276 על סך 100 ₪
הבחור החשוב כמר ברוך הרטמן ני"ו
ישיבת ויז'ניץ בני ברק

מדור זה הוקדש השבוע לעילוי נשמת
הר"ר מרדכי חיים בן הר"ר ישראל זצ"ל נלב"ע כ"ט ניסן
ת.נ.צ.ב.ה.

בית הוראה הילכתא

חשש פסול כדיו

כתב מנטושטש: קיים סוג דיו לכתובת סת"ם למהדרין מן המהדרין, שהינו מותג מוכר ומשמש אלפי סופרים שנים ארוכות. ולאחרונה התגלה חשש פסול בייצור של שנת תש"פ בלבד, בעבור זמן מהכתיבה הדיו נמרח ונדבק לגב היריעה שמעליו, ולעיתים מנטושטש ולא הכתב ולא מתקיים כמו שצריך. בנוסף, מתגלה סביב האותיות כתמים חומים בצבע חלודה, ועלול לחבר את האותיות ואינו 'מוקף גויל'.

בעקבות כך, החברה הפסיקה את השייוק של הדיו הבעייתי, והרוכשים מקבלים זיכוי לדיו מייצור חדש, שאין בו כל חשש.

היכל הוראה: במכתב נוקב (מתאריך יום ראשון כו אב תש"פ) כותב הג"ר **משה ברניסודורפר שליט"א**, שחובה לעורר על המכשול החמור בחשש פסול בסת"ם שנכתבו כדיו האמור, הולובש תפילין כאלו הוא בחשש 'קרקפתא דלא מנח תפילין', והמתיר אשה לשוק בגט כזה, עלול לגרום לחשש ממזרות. ומיצר על המשתתקים את הענין, ושום הפסד גדול לסופרים וסוחרים הסת"ם. ומסיים שחובה להודיע לסופרים והרוכשים.

בקשת מידע: במודעה שפורסמה (יתד נאמן יום שלישי כח אב תש"פ), מתבקש כל אדם שנתקל בסת"ם עם הפרשות צבע חום סביב האותיות, קושי במחיקה, רושם מאחורי הקלף, לעדכן את פרטי התקלה, ולציין את סוג הקלף, **במרכז המידע מסמפרו 02-3724523**.

עדכוני הלכה

חרקים בסכך

פתרון יעיל למניעת נגיעות של חרקים בסכך

בס"ד לאחר ניסיונות רבים, נמצא קעת חומר המדביר 'פסוקאים' (כיני ספרים) ו'ליקטוס'. למניעת נגיעות בסכך יש להתחיל את הטיפול קעת, היות ולהדברת החרקים נדרש טיפול במשך כחודש וחצי.

המעוניינים יכולים לפנות קעת, להרב ווייס 054-8424082 בין השעות: 15:30 - 14:30 ובין 23:00 - 21:00

בברכה: הרב משה ויא

מחבר ספר 'בדיקת המזון כהלכה'

נושא הגיליון הבא:

'שחרות בתי התפילין והרצועות'

טלו חלק בזיכוי הרבים העצום, והשתתפו בהוצאות הגיליון הבא

הגיליון נועד לעורר את לב הלומדים, נא לא לסמוך על הדברים הלכה למעשה בלי לעיין במקורות

אפשרות להנצחה לע"ג, לרפו"ש, וכדומה.

ניתן לשלוח רעיונות ותיקונים, הוספות והערות, להגדיל תורה ולהאדירה.

אפשר לתרום עבור הוצאת הגיליונות בעמדות הממוחשבות של 'נדרים פלוס

ו'קהילות' ברחבי הארץ, תחת המדור 'קופות נוספות' לפי החיפוש: 'עומק הפשט'.

הילכתא

לדעת לחיות כהלכה

גיליון שבועי עומק הפשט

שיעורים וימי עיון

בית הוראה טלפוני

בירורי הלכה אקטואליים

קו מידע הלכתי

חוברות הדרכה

מכון הילכתא 02-535-0-535

מענה אנושי בית הוראה מערכת הגיליון

קו מידע הלכתי

02-5377-085

ניתן להאזין לשיעורים, הודעות, עדכונים, רישום להגרלות, ועוד...

לקבלת הגיליון במייל: 5047867@gmail.com

פקס: 02-6507823